

azt, — ma este zavarva volt. Lukácsiné asszony egy olyan városnak mint Pest, — nem primadonna. Az ő hangja, — elkoptott! A koloratúrája egészen tökéletlen. Wieselmann urnak gyönyörű szép hangja van, — mely Wild tenorista hangjára emlékeztet, — csak iskolázottsága hiányzik és játéka rendkívül hiányos. A zenekar azonban, — ma minden kritikán aluli volt. Diszharmónia, — semmi finomság a vezénylésben. Állandóan letompított zenekar, semmi figyelem az éneklésre. Ez a kíséret még egy színjátékhoz sem való, hát még ha a legszebb operánk kíséréséről van szó! A dirigens egyenes alkalmat ad arra, hogy mondjuk meg. Ezt nem lehet vezénylésnek nevezni, — hanem bökdösésnek. Egyedül az első felvonás legyilkolhatatlan fináléja vágott egybe. Egyébként ezt a közönséget, amelynek összeverődése majdnem telt házat eredményezett, egy tehetséges opera társasággal jövőre is biztosítani lehetne. Jó énekesekben nincsen hiány és olcsón lehet hozzájuk jutni.»

Kegyetlen élességű kritika. Kitűnik, hogy az újságíró és színtárlat között külön háború volt a háborúban. Ugyancsak nagy ágyúsütögetéssel támadta a kritikus a szereplőket.

*

Ugorjunk egyet. Ne vegyük sorra az iratokot, hanem a színlapokat. Találomra kihuzok az irattár fakult színlapjaiból egy csipkére rongyolódottat. Nézzük csak: Várszínház 1894. nov. 19-i színlapja. Ugy látszik: vizsgálóadás. Hirdetve vagyon: »A Országos m. kir. Színművészeti Akadémia estélye. Tanár: Császár Imre. Általános bérletben színre-kerül »A fősvény« — Az Akadémisták játsszák. Földszinti páholy 4 frt., földszinti első sor 1 frt., oldalkarzat 20 kr. Érdekes 5:1-hez, áll a helyár. Egy forint az első sor, húsz krajcár a legrosszabb hely. Mennyivel jobb ma a helyár megosztás. Mennyivel olcsóbb ma a Városi Színház erkély utolsó sora. Innen látni, hallani lehet, ott meg annak idején »húsz pézért« meg csak ágaskodni, meg aztán vigyázni, hogy ne merevedjen meg, mélyen tisztelt néző a nyakad...

Országos m. kir. Színművészeti Akadémia anno 1894. Keressük ki, kik voltak a tanárok, tanítványok... Mennyi sok ra-

gyogó név! Tanárok: Ujházi Ede, Bercesényi, Császár Imre, Alexander Bernát. Igazgató: dr. Váradi Antal. Tanítványok: Alszegehy Irma, Maróthy Margit, Almássy Endre, Sikorszky Kamilla, Vizváry Mariska, Góthné Kertész Ella, Varsányi Irén, Gazdy Aranka... Gyönyörű csokor. Csupa ifjú virágszál, tele hévvel, ambícióval...

*

De hát én nem azért ültem le, hogy krónikát írjak, — aki krónikát akar, olvassa el Verő György a »Népszínház Budapest színiéletében« c. nagyszerű könyvét, — hanem azért, hogy egy pár kedves epizódot meséljek el a rég mult időkről és arról, hogy miképen kerültem közelségbe a magyar színművészettel. Kezdjük tehát az epizódon.

»Bánk bán« az 1896-iki orsz. kiállítás évében gyönyörű szereposztásban ment még a régi Nemzeti Színházban. — Gertrudis királynőt Jászai Mari játszotta, Ujházi volt Tibore, Bánk bán Ivánfi, Melindát Cs. Alszegehy Irma, az udvarhölgyeket: K. Maróthy Margit, Palotai Mariska, Nagy Ibolya játszották. A halott Gertrudis királynő ravatalát jó magasan a szín közepére állították fel. Jászai Marinak kellett volna, mint Gertrudis királynőnek befeküdni, de hát erre csak egyszer vállalkozott: valami ünnepi előadáson. Máskor soha. Így hát mindig valaki más helyettesítette. De az volt az érdekes, hogy bár akkor ezért a »szerepért« a színház gavallérosan kettő forintot fizetett, mindig mást kellett fogni, hogy a koporsóba befeküdjön. Sokáig nem jöttek a nyitjára, hogy mi az oka, hogy mindig »szerepváltozásról« kell beszélni. A kisudvaron Ujházi gyakran mondogatta »a fene egye meg, a sok marháját, hát nem akad erre állandó szereplő? Ha statisztá volnék, bizony befeküdnék! két forintot könnyebben sose lehetet keresni!« Végre aztán megoldódott a rejtély, — miért nem tartotta meg senki ezt a »szerepet« magának! A koporsót valami pince kelléktárban tartották és előadás előtt onnan hozták fel. Az egyik Bánk bán előadáson az igen nagy karriernek induló, de a házassága révén a színpadtól minden időre megvált Sikorszky Kamillát öltöztették fel Gertrudis királynő patyolat ruhájába és fektették be a kétméteres ravatalon álló